

DILEMMAS OF TRANSPORTATION COMPANIES CONCERNING THE EXTERNAL SOURCES OF FINANCING FOR FIXED ASSETS

DYLEMATY PRZEDSIĘBIORSTW TRANSPORTOWYCH W WYBORZE ZEWNĘTRZNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH

Marek Niewęglowski¹, Krystyna Tyszuk², Ewelina Papiewska³

¹University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce/Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

²Social Insurance Company (ZUS)/Zakład Ubezpieczeń Społecznych

³A graduate of the University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce/Absolwentka Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach

Niewęglowski M., Tyszuk K., Papiewska E. (2015), *Dilemmas of transportation companies concerning the external sources of financing for fixed assets/ Dylematy przedsiębiorstw transportowych w wyborze zewnętrznych źródeł finansowania środków trwałych*. Economic and Regional Studies, vol. 8, no. 3, pp. 89-99.

Summary: The main objective of the study was to present the external sources of financing for tangible assets in the business of transportation companies.

Primary sources, statistics and any information on websites were vital for writing the article. Study and analysis of the collected material were conducted according to the tabular-descriptive method.

As transportation companies are in high demand for financing tangible assets connected with their activity, they frequently take advantage of the external financial sources. Loans and leases were compared in this study due to the fact that they are now the two main sources of external funds for investments, regularly used by entrepreneurs in Poland as well as worldwide. Both advantages and disadvantages of financing ways mentioned above were indicated.

The availability of capital and its acquisition cost are essential for the expansion of small and medium-sized enterprises (SMEs) and thus affect their level of competitiveness and market position. Choice of the right form of financing should take place after a thorough analysis of which is more advantageous for the entrepreneur as the life of any company depends on these decisions.

Keywords: company, transportation, sources of financing, tangible assets

Introduction

Transportation involves activities related to the handling of people and material goods. It is a human activity aimed at overcoming the distance with

Streszczenie: Celem opracowania było przedstawienie zewnętrznych źródeł finansowania środków trwałych w działalności przedsiębiorstw transportowych.

Podstawowym źródłem wykorzystanym do napisania artykułu była literatura przedmiotu, dane statystyczne, informacje zawarte na stronach internetowych. W opracowaniu i analizie zebranego materiału posłużono się metodą tabelaryczno-opisową. Firmy transportowe mają duże zapotrzebowanie na finansowanie środków trwałych związanych ze swoją działalnością i często na ten cel wykorzystują zewnętrzne środki finansowe. W opracowaniu porównane zostały kredyt i leasing, ze względu na fakt, że są to obecnie dwa źródła finansowania inwestycji ze środków obcych, najczęściej wykorzystywanych przez przedsiębiorców w Polsce i na świecie. Wskazano zarówno wady jak i zalety obu form finansowania. Dostępność kapitałów oraz koszt ich pozyskania mają istotne znaczenie dla ekspansji sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) i tym samym wpływają na poziom jego konkurencyjności i pozycję rynkową. Wybór odpowiedniej formy finansowania powinien nastąpić po rozpatrzeniu, co jest korzystniejsze dla przedsiębiorcy, bo od tych decyzji zależy funkcjonowanie jego firmy na rynku.

Słowa kluczowe: przedsiębiorstwo, transport, źródła finansowania, środki trwałe

Wstęp

Transport dotyczy czynności związanych z przemieszczaniem osób i dóbr materialnych. To taka działalność człowieka, której celem jest pokony-

Address for correspondence: dr inż. Marek Niewęglowski, University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce, Prusa St. 12, 08-110 Siedlce, Poland; phone: +48 25 643-12-90, e-mail: nieweglowsky@gmail.com; Agricultural Extension Centre of Masovian Voivodeship in Warsaw Regional Office in Siedlce, Kazimierzowska St. 21, 08-110 Siedlce, Poland; phone: +48 25 640-09-11, e-mail: marek.nieweglowski@modr.mazowsze.pl;
Full text PDF: www.ers.edu.pl; Open-access article.

Copyright © Pope John Paul II State School of Higher Education in Białą Podlaska, Siderska 95/97, 21-500 Białą Podlaska;

Indexation: Index Copernicus Journal Master List ICV 2014: 70.81 (6.96); Polish Ministry of Science and Higher Education 2014: 4 points.

the use of appropriate infrastructure and means of transportation (Kacperczyk 2009). It includes the movement of both goods and people as well as all steps necessary to achieve it, such as cargo operations (loading, unloading, reloading) and maintenance (i.e. fees). Transport can be generally considered as a transaction between the employer and the contractor. On the one hand, transportation benefits from the particular industrial branches in the economy, on the other, it provides certain services, enabling the exchange of goods between the supplier and the recipient. Transport is present in the whole production and distribution cycle, handling materials for production as well as supplying finished products to the target customer. Activities typical for the transportation services are related to the carriage, as well as loading, unloading and possibly reloading of the shipments. However, there are often additional requirements concerning the customs clearances (if they occur), storage services as well as charging. Courier and shipping companies which specialise in the latter often offer a cash-collection as a standard part of the transportation service.

Finances play a fundamental role in the management process. Every decision in the company has its own financial dimension also in transportation. It is possible to examine the financial effects of economic decisions, prepared development plans and restructuring programs. The issue of financial management is becoming increasingly essential in the management of the company regarding such factors as competition, concentration processes of the economic activity, inflation, growing importance of the capital markets, globalisation of business activity (Rutkowski 2003). On the one hand, financial management involves making appropriate decisions to create the most advantageous relationship between what is achieved by the company and its expenditures. On the other hand, it is connected with providing the necessary funds for their implementation. The effects of financial management reflects company's financial condition, ability to meet its liabilities timely and to finance its development (Janik, Paździor 2011).

In the contemporary era, many SMEs characterised by insufficient equity want to compete on the market and develop in the era of globalisation and technological advancement. Investment projects and introducing new products as well as technologies requires a considerable amount of financial resources (Domańska-Szaruga 2007)

Methods and sources of financing enterprises can be classified according to several criteria, including:

- origin of the funds,
- the entity which funds belong to,
- the use of funds.

Depending on the capital provider to the company, we may distinguish own and the external sources of funding (Domańska-Szaruga 2007). Con-

wanie przestrzeni z wykorzystaniem odpowiedniej infrastruktury oraz środków transportowych (Kacperczyk 2009). Obejmuje on zarówno samo przemieszczanie z miejsca na miejsce zarówno towarów jak i ludzi, jak i wszelkie czynności konieczne do osiągnięcia tego celu, tj. czynności ładunkowe (załadunek, wyładunek, przeładunek) oraz czynności manipulacyjne (np. opłaty). Ogólnie transport można rozpatrywać biorąc pod uwagę zleceniodawcę i zleceniobiorcę. Z jednej strony transport w gospodarce korzysta z niektórych gałęzi przemysłu, z drugiej zaś strony świadczy usługi przewozu, umożliwiając w ten sposób wymianę dóbr między dostawcą a odbiorcą. Transport jest obecny w całym cyklu produkcyjnym i dystrybucyjnym, przewożąc materiały do produkcji, jak również dostarczając już gotowe produkty do klienta docelowego. Typowe czynności wchodzące w skład usług transportowych to czynności związane z przewozem, a także załadunkiem, wyładunkiem i ewentualnie przeładunkiem dostawy. Często jednak występują dodatkowe wymogi w postaci dokonywania odpraw celnych (o ile one występują), usług składowania, a także pobierania opłat. W tych ostatnich specjalizują się firmy kurierskie i firmy spedytorskie, które często oferują odbiór gotówki jako standardową część usługi transportowej.

W procesie zarządzania finanse odgrywają podstawową rolę. Każda, bowiem decyzja podejmowana w firmie, także w transportowej ma swój wymiar finansowy. Dzięki finansom jest możliwe zbadanie skutków pieniężnych decyzji gospodarczych, przygotowywanych planów rozwojowych, programów restrukturyzacyjnych. Problematyka zarządzania finansami nabiera coraz większego znaczenia w procesie zarządzania firmą ze względu na takie czynniki, jak: konkurencja, procesy koncentracji działalności gospodarczej, inflacja, wzrost znaczenia rynków kapitałowych, globalizacja, działalności gospodarczej (Rutkowski 2003). Zarządzanie finansami polega z jednej strony na podejmowaniu takich decyzji, by osiągnąć najkorzystniejszą relację między osiąganymi przez przedsiębiorstwo efektami, a ogółem poniesionych nakładów, z drugiej zaś na zapewnieniu niezbędnych środków pieniężnych do ich realizacji. Efekty zarządzania finansami znajdują odzwierciedlenie w kondycji finansowej przedsiębiorstwa, jego zdolności do terminowego wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, zdolności do finansowania swojego rozwoju (Janik, Paździor 2011).

W obecnej dobie wiele MSP charakteryzuje się niewystarczającą ilością kapitału własnego, chcąc jednak konkurować na rynku, w dobie globalizacji i postępu technicznego, chcą się ciągle rozwijać. Projekty inwestycyjne oraz wprowadzanie nowych produktów i technologii wymaga niemałych zasobów finansowych (Domańska-Szaruga 2007).

Metody i źródła finansowania przedsiębiorstwa można klasyfikować według kilku kryteriów z uwzględnieniem:

- pochodzenia środków,

cerning the ways of use funds, two can be indicated (Bielawska 2009):

- financing of company's current needs related to the implementation of operational activities (maintaining liquidity),
- financing for development, related to quantitative and qualitative changes as well as these in the structure of the company, as, i.a. a consequence of the innovative processes' implementation.

Assuming that the criterion may be origin of the capital, internal financing and external financing may be distinguished (Iwin, Niedzielski 2002).

External financing is characterised by the fact that the source capital and financial resources acquisition is the environment of the company. It includes money and real capitals if it is gained from entities in varied forms with the exception of the money from sales of products, goods and services (Iwin, Niedzielski 2002).

In contrast, the essence of internal financing is focused around gathering funds from the company's own financial resources necessary to achieve certain goals. Internal resources include amortisation, meaning altering the value driver of the company's capital involved (Szczepankowski 2009).

Purpose, resource and methods

The aim of the study was to present the external sources of financing tangible assets in the business of transportation companies.

The primary source used for writing this work was subject literature and legal acts concerning the subject, statistics materials, information from websites. The study and analysis of the collected material were conducted according to the tabular-descriptive method.

Credit and leasing as funding sources for tangible assets in the transportation companies

Transportation companies are in high demand for financing tangible assets connected with their activity so it is natural for them to use the external financial sources. The study compared loans and leases, due to the fact that they are now the two main sources of external funds for investments, frequently used by entrepreneurs in Poland as well as worldwide (Dmowski i in., 2008).

Loan as well as leasing have their advantages and drawbacks. In order to choose the most beneficial form for company financing in a particular case, it is necessary to conduct an analysis. Correct judgement is only possible after a profound

- podmiotu, do którego należą środki,
- kierunku wykorzystania środków.

W zależności od podmiotu dostarczającego kapitał przedsiębiorstwom wyróżnia się własne i obce źródła finansowania (Domańska-Szaruga 2007). Biorąc pod uwagę kierunki wykorzystania środków finansowych, można wyróżnić (Bielawska 2009):

- finansowanie bieżących potrzeb przedsiębiorstwa związanych z realizacją działalności operacyjnej (z zachowaniem płynności finansowej),
- finansowanie rozwoju, związane ze zmianami ilościowymi, jakościowymi i strukturalnymi przedsiębiorstwa, jako konsekwencji między innymi realizacji procesów innowacyjnych.

Jeśli za kryterium przyjmimy źródło pochodzenia kapitału, możemy wyróżnić finansowanie wewnętrzne i finansowanie zewnętrzne (Iwin, Niedzielski 2002).

Finansowanie zewnętrzne charakteryzuje się tym, że źródłem pozyskiwania kapitału, środków finansowych jest otoczenie przedsiębiorstwa. Obejmuje ono kapitał pieniężny i rzeczowy, jeśli dopływa do przedsiębiorstwa od podmiotów w zróżnicowanej formie, z wyłączeniem strumienia pieniędzy z tytułu sprzedanych wyrobów, towarów i świadczenia usług (Iwin, Niedzielski 2002).

Natomiast istota finansowania wewnętrznego tkwi w gromadzeniu środków finansowych koniecznych do realizacji celów z zasobów własnych przedsiębiorstwa. W ramach wewnętrznych źródeł wyróżnić należy amortyzację, oznaczającą zmianę nośnika wartości zaangażowanych w przedsiębiorstwie kapitałów (Szczepankowski 2009).

Cel, źródła i metody

Celem opracowania było przedstawienie wewnętrznych źródeł finansowania środków trwałych w działalności przedsiębiorstw transportowych.

Podstawowym źródłem wykorzystanym do napisania pracy była literatura fachowa i akty prawne dotycząca tematu, materiały statystyczne, informacje zawarte na stronach internetowych. W opracowaniu i analizie zebranego materiału posłużono się metodą tabelaryczno-opisową.

Kredyt i leasing jako źródła finansowania środków trwałych w firmach transportowych

Firmy transportowe mają duże zapotrzebowanie na finansowanie środków trwałych związanych ze swoją działalnością i często na ten cel wykorzystują zewnętrzne środki finansowe. W opracowaniu porównane zostały kredyt i leasing, ze względu na fakt, że są to obecnie dwa źródła finansowania inwestycji ze środków obcych, najczęściej wykorzystywanych przez przedsiębiorców w Polsce i na świecie (Dmowski i in., 2008).

Zarówno kredyt jak i leasing mają wady jak i zalety. Aby zdecydować się na jedną z form finansowania przedsiębiorstwa należy przeprowadzić analizę, która forma będzie korzystniejsza w konkretnym

research concerning loan and leasing features (table 1.).

przypadku. Aby prawidłowo ocenić, którą formę wybrać należy na początek określić cechy leasingu i kredytu (tabela 1.).

Table 1. Lease and loan characteristics

Tabela 1. Cechy leasingu i kredytu

Standard characteristics/ Standardowe cechy	
of lease/ Leasingu	of loan/ Kredytu
<ul style="list-style-type: none"> depending on the subject and leasing company the own input is normally between 0 and 45%/ W zależności od przedmiotu i firmy leasingowej wkład własny standardowo od 0 do 45%, Financing period is normally between 24 and 60 months/ Okres finansowania standardowo od 24 do 60 miesięcy, It does not require so many documents, the procedure is simpler Limits of creditworthiness are larger than in case of loan/ Nie wymaga tak wielu dokumentów, procedura jest prostsza. Limity zdolności kredytowej są większe niż przy kredycie, Relatively large instalments but the client benefits from "reclaiming" tax/ Stosunkowo duża rata, ale klient zyskuje na „odzyskiwanym” podatku, Collateral for the loan may be a promissory loan in blanco/ Zabezpieczeniem kredytu może być weksel własny in blanco The subject is not the property of the lessee but there is at all times the possibility to conduct the assignment of lease agreement/ Przedmiot nie należy do leasingobiorcy, ale zawsze istnieje możliwość cesji umowy leasingowej, In case the subject is stolen or destroyed, the insurance is designated to cover the repayment of instalments together with redemption. Any potential shortfall must be repaid. Unfortunately the subject "does not belong" to the lessee thus the insurance is received in full by the lessor/ Gdy przedmiot zostanie skradziony lub zniszczony, ubezpieczenie przeznaczone jest na pokrycie do zapłaty rat wraz z wykupem. Za ewentualny niedobór trzeba dopłacić. Niestety przedmiot „nie należy” do leasingobiorcy, więc ubezpieczenie w całości trafia do leasingodawcy. 	<ul style="list-style-type: none"> Depending on the bank and on the subject of the loan own contribution which is necessary is between 0 and 90%/ W zależności od banku oraz przedmiotu kredytu potrzebny udział własny od 0 do 90%, Term of loan is normally between 1 and 120 months/ Okres kredytowania standardowo od 1 do 120 miesięcy, It requires many documents, ie. from ZUS, Tax Office, the balance of the enterprise in order to analyse the creditworthiness/ Wymaga wielu dokumentów m.in. z ZUS, Urzędu Skarbowego, bilansu przedsiębiorstwa do zbadania zdolności kredytowej. Property rights of the purchased object belong to the lessee and not the bank/ Prawa własności zakupionego przedmiotu należą do kredytobiorcy, a nie Banku, Normally lower rate than in case of lease due to longer credit term/ Zwykle niższa rata niż w przypadku leasingu ze względu na dłuższy okres kredytowania, Credit collateral needed in the form of ie. house mortgage/ Wymagane zabezpieczenie kredytu np. w formie hipoteki, In order to sell the object, ie. car the loan has to be repaid first/ Żeby sprzedać przedmiot np. pojazd, najpierw trzeba spłacić kredyt, Once the object is stolen or destroyed, the insurance covers the remaining part of capital and the potential surplus is returned to the client/ Gdy przedmiot zostanie skradziony lub zniszczony, ubezpieczenie pokrywa pozostałą do spłaty część kapitału, a ewentualna nadwyżka zwracana jest klientowi.

Source: <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Kredyt-a-leasing-2286742.html> [z dnia 03.05.2014].

Źródło: <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Kredyt-a-leasing-2286742.html> [z dnia 03.05.2014].

When comparing lease to loan one must consider the following characteristics (Dmowski i in., 2008):

- loan belongs to agreements which are not defined by Polish civil law, its principles however are defined by the banking law, whilst lease for many years did not have any comprehensive legal representation. Currently leasing is defined within the Polish Civil Code,
- applicant for both loan and lease submits before the financial institution an application, however, leasing companies are characterized by procedural simplicity regarding concluding leasing agreements in comparison to the formal-documentation complexity when applying for a loan.
- in both cases the client must prove his ability to repay the liability, however, the clients of leasing companies may include companies with weaker financial conditions than the requirements expected by banks,

Porównując kredyt i leasing, zwraca się uwagę na następujące cechy (Dmowski i in., 2008):

- kredyt należy do umów nienazwanych w polskim prawie cywilnym, jego zasady jednak określa prawo bankowe, podczas gdy leasing nie posiadał przez wiele lat kompleksowej regulacji prawnej. Obecnie leasing jest określony w polskim kodeksie cywilnym, ubiegający się zarówno o kredyt, jak i o leasing występuje do instytucji finansującej z wnioskiem, jednakże firmy leasingowe charakteryzuje prostota proceduralna w zawarciu umowy leasingowej w porównaniu ze złożonością formalno-dokumentacyjną przy pozyskaniu kredytu,
- w obu przypadkach klient musi się wykazać zdolnością do spłaty zobowiązania, jednakże klientami firm leasingowych mogą być firmy o słabszej kondycji finansowej, niż przewidują wymagania banków,

- in case of bank credit the company must finance part of the investment from its own resources and in case of lease 100% of the value of the good may be financed,
- in case of a loan financial means are obtained for which a given equipment is purchased afterwards and thus, there may be a time discrepancy between investing of own funds and the effects which will be brought by the realized investment. Leasing allows for the means to "start earning for itself" from the moment of obtaining it,
- leasing fees may be spread out within the period of time similar to the period of economic usability of the good, whilst the repayment period of the loan is shorter,
- operating lease, as opposed to the loan, it does not cause balance sheet effects thus not decreasing creditworthiness of the user,
- specialized leasing companies often refinance their transactions in banks, thus the client is charged with margin of the financing entity,
- leasing allows for a faster access to the new technology. For the loan taker obtaining new fixed asset is related to obtaining capital for this purpose,
- in case of lease a fast exchange of old fixed assets into new as the user may return them post termination of agreement, whilst loan taker must look after finding the purchaser of the object by himself, regaining by this only some part of the financial means,
- leasing allows to obtain means even of large degree of wear which is not used in case of a loan,
- leasing ensures the use of a fixed asset, however, lack of property right decreases the prestige of the enterprise and takes away its satisfaction of owning the object,
- in case of bad economic situation ruthlessness of fulfilling obligations of the leasing agreement places the user in a very difficult financial situation.

Form of financing within the enterprise depends on its owner, each type has both advantages and disadvantages. Table 2 presents conditions of various forms of financing

- w przypadku kredytu bankowego firma musi sfinansować część inwestycji ze środków własnych, w przypadku leasingu finansowane może być 100% wartości dobra,
- w przypadku kredytu otrzymuje się środki pieniężne, za które jest następnie kupowany dany sprzęt, a co za tym idzie może nastąpić rozbieżność czasowa pomiędzy zainwestowaniem środków pieniężnych, a efektami, które będzie przynosić zrealizowana inwestycja. Leasing pozwala na to, by środek „zaczął na siebie zarabiać” od chwili jego pozyskania,
- opłaty leasingowe mogą zostać rozłożone na czas zbliżony do czasu gospodarczej używalności dobra, natomiast czas spłaty kredytu jest krótszy,
- leasing operacyjny, w przeciwieństwie do kredytu, nie wywołuje skutków bilansowych, przez co nie zmniejsza zdolności kredytowej korzystającego,
- wyspecjalizowane firmy leasingowe często refinansują swoje transakcje w bankach, przez co na klienta nałożona zostaje marża finansującego,
- leasing pozwala na szybszy dostęp do nowocześniejszej technologii. Dla kredytobiorcy pozyskanie nowego środka trwałego wiąże się z pozyskaniem kapitału na ten cel,
- w przypadku leasingu następuje szybsza wymiana przestarzałych środków trwałych na nowe, gdyż użytkownik może go zwrócić po wygaśnięciu umowy, natomiast kredytobiorca musi sam zadbać o znalezienie nabywcy na przedmiot, odzyskując tym samym tylko część środków finansowych,
- leasing pozwala na pozyskanie środków nawet o dużym stopniu zużycia, co nie jest stosowane w przypadku kredytu,
- leasing zapewnia używanie środka trwałego, jednak brak prawa własności zmniejsza prestiż przedsiębiorstwa i pozbawia jej satysfakcji posiadania rzeczy,
- w przypadku złej koniunktury, bezwzględność wywiązania się ze zobowiązań umowy leasingowej stawia korzystającego w bardzo trudnej sytuacji finansowej.

Forma finansowania w przedsiębiorstwie zależy od jego właściciela, każdy z rodzajów ma zarówno wady, jak i zalety. Tabela 2. przedstawia warunki różnych form finansowania.

Table 2. Comparison of different methods of financing
Tabela 2. Porównanie różnych sposobów finansowania

Delineation/ Wyszczególnienie	Operating lease/ Leasing operacyjny	Financial lease/ Leasing finansowy	Bank loan/ Kredyt bankowy
Minimum agreement term/ Minimalny czas trwania umowy	Defined in tax resolutions/ Określony w ustawach podatkowych	Any/ Dowolny	Any/ Dowolny
VAT tax on the object/ VAT od przedmiotu	Paid on a monthly basis and added to instalments/ Miesięcznie płatny i doliczany do rat	Paid in advance upon handover of leasing object/ Płatny z góry przy odbiorze przedmiotu leasingu	Paid and settled by client (optionally credited by the bank)/ Płatny i rozliczany przez klienta (ewentualnie kredytowany przez Bank)
VAT on monthly payments/ VAT od miesięcznych płatności	22% from each payment; settled according to general rules/ 22% od każdej płatności; rozliczany na zasadach ogólnych	Calculated from all payments and paid after handover of leased object by the client; settled according to general rules/ Naliczany od wszystkich płatności i płatny po odbiorze przez Klienta przedmiotu leasingu; rozliczany na zasadach ogólnych	Does not occur/ Nie występuje
Cost of obtaining income for the client/ Koszt uzyskania przychodu dla Klienta	Total lease instalment/ Cała rata leasingowa	Interest part of lease instalment+depreciation of fixed asset/ Część odsetkowa raty leasingowej + amortyzacja środka trwałego	Interest+ depreciation of fixed asset/ Odsetki+ amortyzacja środka trwałego
Amortisation/ Amortyzacja	Leasing company/ Firma leasingowa	Client/ Klient	Client/ Klient
Owning fixed asset during the agreement term/ Własność środka trwałego w czasie umowy	Leasing company/ Firma leasingowa	Leasing company/ Firma leasingowa	Client/ Klient

Source: <http://www.hert.pl/pdf/Tab1.%20porownanie%20sposobow%20finansowania.pdf> [of 12.12.2013].

Źródło: <http://www.hert.pl/pdf/Tab1.%20porownanie%20sposobow%20finansowania.pdf> [z dnia 12.12.2013].

The loan has functioned on the Polish market far longer than leasing and the entrepreneurs got used to using loans within their economic activities. The development of leasing was noted since the beginning of the 90s. XXth century during the times of forming of market economy in Poland, leasing as a new and not always known form often caused concerns. Loan taken may in the hard times give up the amortization write down or sell the object (Gołda 1999).

Kredyt funkcjonuje na polskim rynku znacznie dłużej niż leasing i przedsiębiorcy przyzwyczaili się do wykorzystywania kredytu w obrocie gospodarczym. Rozwój leasingu rozpoczął się w latach 90. XX wieku, w tych czasach, tworzenia w Polsce gospodarki rynkowej, leasing jako nowa i nie zawsze znana forma wzbudzał często obawy. Kredytobiorca może w trudnym czasie zrezygnować przejściowo z odpisów amortyzacyjnych, bądź dokonać sprzedaży przedmiotu (Gołda 1999).

Table 3. Advantages and disadvantages of the loan
Tabela 3. Wady i zalety kredytu

Disadvantages/ Wady	Advantages/ Zalety
<ul style="list-style-type: none"> -long lasting and complicated process of issuing a decision/ długotrwały i skomplikowany proces wydawania decyzji -difficult formal requirements to be fulfilled- to large volume of required documents/ trudne do spełnienia wymagań formalne – zbyt duża ilość wymaganych dokumentów, -lack of availability of loans for young entrepreneurs who don't have the sufficient security/ brak dostępności kredytu dla młodych przedsiębiorców, którzy nie mają właściwego zabezpieczenia, -getting a loan worsens creditworthiness/ zaciągnięcie kredytu pogarsza zdolność kredytową, -the loan evokes constant burden as loan instalments have to be repaid and in a timely manner/ kredyt powoduje stałe obciążenie gdyż raty kredytowe trzeba spłacać stale i terminowo, -high interest rates on loans which in addition is not fixed and may be subject to changes/ wysokie oprocentowanie kredytu, które dodatkowo nie jest stałe i może ulec zmianie, -volatility of the end cost of the loan due to changes of interest rates/ zmienność ostatecznego kosztu kredytu z uwagi na zmiany stóp procentowych, -volatility of the level of fees and charges/ zmienność wysokości opłat i prowizji. 	<ul style="list-style-type: none"> -thanks to the bank loan the entrepreneur may finance even the most complicated investments/ dzięki kredytowi bankowemu przedsiębiorca może sfinansować nawet bardzo skomplikowane inwestycje, -banks more and more often adjust their products to the requirements and possibilities of entrepreneurs/ banki coraz częściej dostosowują swoje produkty finansowe do wymagań i możliwości przedsiębiorców, -apart from the bank loan we are more and more often given an opportunity to avail of credit advisory services/ oprócz kredytu bank daje nam coraz częściej możliwość skorzystania z doradztwa kredytowego, -the bank advises during business plan building if such a plan is required in order to obtain the loan/ bank doradza przy konstruowaniu biznesplanu jeśli takowy jest wymagany do uzyskania kredytu, -in some, more complicated situations, sometimes the bank also provides free of charge advisory services of legal nature/ w niektórych bardzo skomplikowanych sytuacjach niekiedy bank udostępnia również bezpłatnie porady radcy prawnego, -the banks more and more often apply the procedure of issuing a free of charge opinion regarding the future enterprise of the entrepreneur, it is very important as it allows the entrepreneur to objectively look at their planned investment, it helps to introduce changes or give up on a venture which may not bring the expected material effects/ banki coraz częściej stosują procedurę wystawiania bezpłatnej opinii o przedsięwzięciu przyszłego kredytobiorcy jest to bardzo ważne gdyż pozwala przedsiębiorcy obiektywnie spojrzeć na swoją planowaną inwestycję, niejednokrotnie pozwala to na wprowadzenie poprawek bądź na rezygnacji z przedsięwzięcia które być może nie przyniosło mu zamierzonych wymiernych efektów.

Source: <http://www.finance-kredyty.eu/kredyty-dla-firm-finance-107/180-wady-i-zalety-kredyt.html> [of 03.05.2014].

Źródło: <http://www.finance-kredyty.eu/kredyty-dla-firm-finance-107/180-wady-i-zalety-kredyt.html> [z dnia 03.05.2014].

Among the loan disadvantages there are lengthy and complicated processes related to obtaining a loan which often discourages the potential loan takers (Table 3). Apart from that loan for a longer period of time burdens the budget of the loan taker and this causes the worsening of creditworthiness if there is a necessity of additional financial support by the entrepreneur. Among the advantages of the loan one may note the financing of even very costly investments and assistance of credit advisors and thus, assistance in adjusting the repayment instalments to individual abilities of loan takers.

Often, the entrepreneurs decided for leasing which similarly to the loan may improve the functioning of the company. Often this form is an alternative where the enterprise has no required creditworthiness by the bank. But also leasing, similarly to a loan has advantages and disadvantages (Table 4).

Wśród wad kredytu są skomplikowane i długotrwałe procesy związane z uzyskaniem kredytu, co często zniechęca potencjalnych kredytobiorców (tabela 3.). Poza tym kredyt na dłuższy czas obciąża budżet biorącego kredyt, a to powoduje pogorszenie zdolności kredytowej, jeśli zaistniałaby konieczność dodatkowego wsparcia finansowego przedsiębiorcy. Wśród zalet kredytu można wymienić finansowanie nawet bardzo kosztownych inwestycji oraz pomoc doradców kredytowych, a co za tym idzie pomoc w dostosowaniu spłaty kredytu do indywidualnych możliwości kredytobiorcy.

Często przedsiębiorcy decydują się na leasing, który podobnie jak kredyt może usprawnić działalność firmy. Często ta forma jest alternatywą, gdy przedsiębiorstwo nie ma wymaganej przez bank zdolności kredytowej. Ale również leasing podobnie jak kredyt posiada wady i zalety (tabela 4.).

Table 4. Advantages and disadvantages of credit
Tabela 4. Zalety i wady leasingu

Advantages/ Zalety	Disadvantages/ Wady
For the user/ Dla korzystającego	
<ul style="list-style-type: none"> -facilitates implementation of new technologies which for small and medium enterprises forms a basis for their development/ Ułatwia wdrażanie nowych technologii, co dla małych i średnich firm stanowi podstawę rozwoju. -creates the possibility of periodical increase of production capacity with the minimum engagement of own capital of the user/ Stwarza możliwość okresowego zwiększenia mocy produkcyjnych przy minimalnym zaangażowaniu kapitału własnego korzystającego. -easier and faster procedure before signing the agreement/ Łatwiejsza i szybsza procedura przed podpisaniem umowy. -possibility of adjusting leasing fees to the financial situation of the user and the assumptions of a given project/ Możliwość dostosowania opłat leasingowych do sytuacji finansowej korzystającego i założeń danego projektu. -possibility of calculating some components of fees as tax deductible expenses/ Możliwość wliczenia niektórych składników opłat w koszty uzyskanych przychodów. -leasing agreement does not limit one's creditworthiness/ Umowa leasingu nie ogranicza zdolności do zaciągnięcia kredytu. 	<ul style="list-style-type: none"> -severe financial consequences of breaching the conditions of the agreement/ Dotkliwe finansowe skutki naruszenia warunków umowy. -leasing objects are not the property of the user and may not thus be ie. the object of loan collateral/ Przedmioty leasingu nie są własnością korzystającego, nie mogą być zatem np. przedmiotem zabezpieczenia kredytu. -larger scope of entitlements on the side of the financing institution/ Większy zakres uprawnień po stronie finansującego. -high costs borne by the user, sum of fees borne by the user often exceeds the initial value of the investment goods/ Wysokie koszty ponoszone przez korzystającego, suma opłat ponoszonych przez korzystającego przewyższa często wartość początkową dobra inwestycyjnego. -obligation of payments also in case lack of possibility of using the investment goods in the situation of their loss or damage/ Obowiązek uiszczania opłat także w razie braku możliwości korzystania z dobra inwestycyjnego w sytuacji jego utraty lub uszkodzenia. -there is still the danger of unbeneficial qualification of the agreement by tax offices/ w Dalszym ciągu istnieje niebezpieczeństwo niekorzystnej kwalifikacji umowy przez urzędy skarbowe.
For the financing entity/ Dla finansującego	
<ul style="list-style-type: none"> -larger scope of entitlements/ Szerszy zakres uprawnień. 	<ul style="list-style-type: none"> -danger related to fraud of leading objects by fictitious companies/ Niebezpieczeństwo wyłudzenia przedmiotów leasingu przez fikcyjne firmy. -possibility of difficulties in accessing the leased objects to further users in case of fast technical obsolescence/ Możliwość utrudnień w udostępnianiu przedmiotu leasingu kolejnym użytkownikom w przypadku szybkiego starzenia technicznego.

Source: (Czerwińska-Kayzer 2006).

Źródło: (Czerwińska-Kayzer 2006).

Leasing enables the use of the fixed asset without the necessity of its purchase while the costs of the leasing maintenance are normally covered from current revenues of the company obtained thanks to the use of the leased object. At the same time, thanks to the expansion or renovation of the machine pool, an enterprise may develop faster, improve its competitiveness [Chynał 2008]. The entity which finances via leasing is at the same time exposed to frauds of the leased object by dishonest investors or problems related to the ageing of the objects and thus- decreasing value of the objects.

An alternative to leasing is purchase of the goods or services in instalment plans. Rights and obligations referring to leasing and sale in instalment plan have been presented within the below table.

Leasing umożliwia korzystanie ze środka trwałego bez konieczności jego zakupu, a koszty obsługi leasingu z reguły pokrywane są z bieżących przychodów firmy uzyskiwanych dzięki użytkowaniu przedmiotu leasingu. Jednocześnie przez rozszerzenie lub odnowienie parku maszynowego przedsiębiorstwo może się szybciej rozwijać, poprawia się jego konkurencyjność [Chynał 2008]. Finansujący w leasingu z kolei narażony jest na wyłudzenie przedmiotu leasingu przez nieuczciwych inwestorów lub problemy związane ze starzeniem się jego przedmiotów, a co za tym idzie zmniejszenie wartości tego przedmiotu.

Alternatywą dla leasingu może być zakup towaru lub usług na raty. Prawa i obowiązki odnoszące się do leasingu i sprzedaży na raty przedstawia poniższa tabela.

Table 5. Comparison of leasing and instalment sale
Tabela 5. Porównanie leasingu i sprzedaży na raty

Leases/ Leasing	Instalment sale/ Sprzedaż na raty
There is no transfer of property as it requires concluding a separate agreement/ Nie następuje przeniesienie własności, gdyż wymaga to zawarcia odrębnej umowy	Ownership of the object is transferred onto the buyer automatically post payment of the final instalment/ Własność rzeczy przechodzi na kupującego automatycznie po uiszczeniu ostatniej raty
Subject of agreement- real estates and stocks/ Przedmiot umowy – nieruchomości i rzeczy ruchome	Subject of agreement- usually stocks/ Przedmiot rzeczy – z reguły rzeczy ruchome
Leasing fees are not calculated within the price of sale (an exception is leasing with purchase option)/ Opłaty leasingowe nie zostają wliczone na poczet ceny sprzedaży (wyjątek stanowi leasing z opcją zakupu)	One time service of a price is divided into instalments; each paid instalment is calculated within the price of sale/ Jednorazowe świadczenie ceny zostaje rozłożone na raty, każda zapłacona rata jest wliczana w poczet ceny sprzedaży
Leasing charges cannot be lower than the value of the expenditures borne for the purchase or production of a given object/ Opłaty leasingowe nie mogą być niższe niż wartość nakładów poniesionych na nabycie lub wytworzenie rzeczy	Price of sale includes the value of the object and the interest/ Cena sprzedaży zawiera wartość przedmiotu oraz odsetki
Limited degree of responsibility of the leasing entity for defects of the fixed asset/ Ograniczony stopień odpowiedzialności leasingodawcy za wady środka trwałego	The seller is responsible for the defects of the asset on account of warranty or guarantee/ Sprzedawca jest odpowiedzialny za powstałe wady środka z tytułu rękojmi lub gwarancji
The financing entity has the possibility of withdrawing from the agreement if the user fails to make the payment within the indicated term/ Finansujący ma możliwość odstąpienia od umowy jeżeli korzystający nie uiszcza raty we wskazanym terminie	The seller may withdraw from the concluded agreement if the buyer is late with making the payment of at least two instalments and the total value of the instalments exceeds 1/5 of the agreed price/ Sprzedający może odstąpić od zawartej umowy jeżeli kupujący zwleka z uiszczeniem co najmniej dwóch rat, a łączna wartość rat zaległych przekracza 1/5 umówionej ceny

Source: (Stecki 1999).

Źródło: (Stecki 1999).

Of course, in order to decide which financing company will be more beneficial a simulation of costs in a specific case ought to be conducted. This may be conducted according to the below presented scheme.

Oczywiście, by zdecydować, która forma finansowania będzie korzystniejsza należy przeprowadzić symulację kosztów w konkretnym przypadku. Może być ona przeprowadzona według poniżej przedstawionego schematu.

Table 6. Simulation of the cost of credit and leasing
Tabela 6. Symulacja kosztów kredytu i leasingu

Delineation/ Wyszczególnienie	Loan/ Kredyt	Operating lease/ Leasing operacyjny
Net value of fixed asset/ Wartość środka trwałego netto	65,000.00	65,000.00
Gross debt value/ Wartość zadłużenia brutto	79,300.00	65,000.00
Minimum own contribution/ Minimalna wpłata własna	12,200.00	10,000.00
Fees and charges/ Opłaty i prowizje	1,369.39	0.00
Value of capital in relation to which interest is due/ Wartość kapitału, od którego naliczane są odsetki	68,469.39	55,000.00
Repayment term/ Czas spłaty	48 months	48 months
Instalment in PLN/ Rata w zł	1,766.32	1,410.48
Total repayment (capital+interest)/ Całkowita spłata (kapitał + odsetki)	83,016.9	76,942.56
Tax deductible expenditure/ Koszty uzyskania przychodu		
Interest, charges, commissions/ Odsetki, opłaty, prowizje	14,547.51	11,942.56
Initial payment/ Opłata początkowa	10,000.00	10,000.00
Amortisation (30%)/ Amortyzacja (30 proc.)	65,000.00	0.00
Value of repayment of the qualifying capital for KUP/ Wartość spłaty kapitału kwalifikowany do KUP	0.00	55,000.00
Total/ Razem	79,547.51	76,942.56

Tax rate/ Stopa podatkowa	19 %	19 %
Value of tax shield/ Wartość tarczy podatkowej	15,114.03	14,619.09
Total cost-tax shield/ Wartość tarczy podatkowej	64,433.48	62,323.47

Source: <http://www.finance-kredyty.eu/kredyty-dla-firm-finance-107/180-wady-i-zalety-kredyt.html> [z dnia 03.05.2014].
Źródło: <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Kredyt-czy-leasing-2247583.html> [z dnia 03.05.2014].

The first example shows that in case of leasing, thanks to the effect of tax shield, the total cost is lower than in case of a loan. The benefit stemming from the comparison of the two financing sources amounts to 2,110 PLN. When granting a loan for the purchase of a fixed asset the banks often grant the loan also for the VAT tax, as in the analysed case. Thus, the value of debt gross is higher in case of a loan. In case of leasing the net value of the fixed asset is repaid. In the analysed example the tax benefit is not significant for the specified time. However, when the investment is for several or several dozen millions, it is worth to analyse the benefits stemming from one or the other form of financing.

The final decision regarding the chosen form of financing depends on the entrepreneur. This might be a loan or leasing, however, he or she needs to decide on what will be more beneficial. And it these decisions that the fate of a given enterprise relies on.

Conclusion

Financing via external funds is related with costs the components of which are: length of crediting period as well as discount rate or percentage rate. An important place is taken by an investment loan which may fulfil the needs in the sphere of modernization or expansion of fixed assets of a given company. An important element of these loans is granting them for a longer period of time, even for the total amortization time of the credited asset. This gives an opportunity to expand the repayment of a loan for a longer period of time, in some cases even for 25 years. For some companies the condition of own contribution may be an obstacle, but this is an amount of approx. 20% so within the total value of the investment it is normally not considered as too large an amount. The greatest disadvantage of a loan is the fact that it is hardly obtained for the companies which have just commenced operations when the greatest financial input is needed. Transport companies have the possibility of availing of leasing which does not require own contribution as in the case of investment loans. Leasing gives the possibility of commencing activities even for such transport companies which do not have any collateral or credit history which in case of bank loans is a necessary condition. This stems from the fact that the leasing company is the owner of the leased object and in case when the lessee does not comply with the agreed leasing instalments it has the possibility of immediate takeover of the object. Banks

Z powyższego przykładu wynika, że w przypadku leasingu dzięki efektowi tarczy podatkowej koszt całkowity jest niższy niż w kredycie. Korzyść wynikająca z porównania dwóch źródeł finansowania wynosi 2110 zł. Zaciągając kredyt na zakup środka trwałego, banki często udzielają kredytu także na VAT, tak jak w analizowanym przypadku. Stąd wartość zadłużenia brutto jest wyższa w przypadku kredytu. W przypadku leasingu spłacana jest wartość netto środka trwałego. W analizowanym przykładzie korzyść podatkowa nie jest znacząca dla danego czasu. Jednak, gdy inwestycja pochłania kilka lub kilkanaście milionów, warto przeanalizować korzyści płynące z jednej bądź drugiej formy finansowania.

Ostateczna decyzja, należy do przedsiębiorcy, na jaką formę finansowania się zdecyduje. Może to być kredyt lub leasing, musi tylko rozpatrzyć, co jest dla niego korzystniejsze. I od tych decyzji często zależy być lub nie być danego przedsiębiorstwa.

Zakończenie

Finansowanie środkami zewnętrznymi związane jest z kosztami, których składnikami są: długość okresu kredytowania, a także stopa dyskonta lub stopa procentowa. Bardzo ważne miejsce zajmuje kredyt inwestycyjny, który może zaspokajać potrzeby w sferze modernizacji lub powiększania majątku trwałego danego przedsiębiorstwa. Ważnym elementem tych kredytów jest udzielanie ich na dłuższy czas, nawet na całkowity czas amortyzacji kredytowanego środka. Daje to możliwość rozciągnięcia spłaty kredytu na dłuższy okres, w niektórych przypadkach nawet na 25 lat. Dla niektórych przedsiębiorstw utrudnieniem może być warunek wkładu własnego, ale jest to wielkość, około 20%, więc w ogólnej wielkości inwestycji raczej nie jest to kwota zbyt duża. Najważniejszą wadą tego kredytu jest to, że jest on trudno osiągalny dla początkujących firm, kiedy potrzebne są największe nakłady finansowe. Firmy transportowe mają możliwość korzystania z leasingu, który nie wymaga nakładów finansowych, jak w przypadku kredytów inwestycyjnych. Leasing daje możliwość rozpoczęcia działalności nawet takim firmom transportowym, które nie posiadają żadnych zabezpieczeń i historii kredytowej, co w przypadku kredytów bankowych jest warunkiem koniecznym. Wynika to z faktu, że firma leasingowa jest właścicielem leasingowanego przedmiotu i w przypadku, gdy najemca nie wywiązuje się z ustalonych opłat leasingowych, ma możliwość natychmiastowego odbioru przedmiotu.

do not have such a possibility when lending money thus they are more careful in granting loans. Both presented financing forms have both advantages and disadvantages. The presented data show that the choice of leasing is more beneficial for the entrepreneurs and that they should avail of this financing source more often.

Takiej możliwości nie mają banki pożyczające pieniądze i dlatego są ostrożne w udzielaniu kredytów. Obie przedstawione formy finansowania mają zarówno zalety, jak i wady. Z przedstawionych danych wynika, że wybór leasingu jest korzystniejszy dla przedsiębiorcy i powinni częściej korzystać z tego źródła finansowania środków trwałych.

References/ Literatura:

1. Bielawska A. (red.) (2009), *Nowoczesne zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*. C.H. Beck, Warszawa.
2. Chynał H. (2008), *Kredyty bankowe i inne formy finansowania. Poradnik dla małych i średnich firm*. Wyd. II, Difin, Warszawa, s. 110- 111.
3. Czerwińska-Kayzer D. (2006), *Alternatywne źródło finansowania długoterminowego w małych i średnich przedsiębiorstwach*. Roczniki Akademii Rolniczej, Poznań.
4. Dmowski A., Sarnowski J., Prokopowicz D. (2008), *Finanse i bankowość. Teoria i praktyka*. Difin, Warszawa, s. 285-287.
5. Domańska-Szaruga B. (2007), *Rola banków spółdzielczych w rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w regionie*. Centrum Szkoleniowe FRR Sp. z o. o., Warszawa.
6. Gołda M. (1999), *Leasing*. Difin, Warszawa.
7. Kacperczyk R. (2009), *Transport i spedycja. Cz. 1. Transport*. Difin, Warszawa.
8. Iwin J., Niedzielski Z. (2002), *Amortyzacja w finansach przedsiębiorstw*. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.
9. Janik W., Paździor A. (2011), *Zarządzanie finansowe w przedsiębiorstwie*. Politechnika Lubelska, Lublin.
10. Rutkowski A. (2003), *Zarządzanie finansami*. Wyd. II zmienione, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.
11. Stecki L. (1999), *Leasing*, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa Dom Organizatora, Toruń, s. 197-203.
12. Szczepankowski P. (red.), (2009), *Zarządzanie finansami we współczesnych przedsiębiorstwach*, Tom II, Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania, Warszawa.

Internet pages/ Strony internetowe:

1. <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Kredyt-czy-leasing-2247583.html> (dostęp: 03.05.2014)
2. <http://www.hert.pl/pdf/Tab1.%20porownanie%20sposobow%20finansowania.pdf> (dostęp: 12.12.2013).
3. <http://www.finanse-kredyty.eu/kredyty-dla-firm-finanse-107/180-wady-i-zalety-kredyt.html> (dostęp: 03.05.2014).
4. <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Kredyt-a-leasing-2286742.html> (dostęp: 03.05.2014).

Submitted/ Zgłoszony: July/ lipiec 2014

Accepted/ Zaakceptowany: November/ listopad 2014